

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 2270
Warszawa, 2 grudnia 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Zbigniewa Boguckiego, Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem
(-) Karol Nawrocki

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) w art. 9 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi.”;

2) dodaje się ust. 3 – 6 w brzmieniu:

„3. Zakaz, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy prowadzenia zwierzęcia domowego na smyczy lub jego uwiązania na czas:

1) transportu tego zwierzęcia;

2) jego udziału w wystawie, pokazie, konkursie, występie, treningu lub tresurze;

3) przeprowadzanego na tym zwierzęciu zabiegu lekarsko-weterynaryjnego, profilaktycznego lub pielęgnacyjnego;

4) krótkotrwały, poza miejscem stałego bytowania zwierzęcia, w określonych warunkach wskazanych przez właściciela, w sposób niepowodujący naruszenia jego dobrostanu;

5) niezbędny, poza miejscem jego stałego bytowania, w celu zapobieżenia:

a) niebezpieczeństwu stwarzanemu przez to zwierzę dla życia lub zdrowia człowieka lub innego zwierzęcia,

b) wyrządzeniu szkody przez to zwierzę

– w sytuacji gdy zastosowanie innego środka nie jest w danych okolicznościach możliwe lub uwięź jest środkiem najlepiej znoszonym przez to zwierzę.

4. Kto utrzymuje psa w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub na otwartej przestrzeni, ma obowiązek zapewnić psu budę, wykonaną z drewna lub materiałów drewnopochodnych stanowiących barierę termiczną, z izolacją cieplną, chroniącą przed warunkami atmosferycznymi oraz o wielkości dostosowanej do wielkości psa. Budę ustawia się w sposób zapewniający izolację od podłoża.

5. W przypadku utrzymywania więcej niż jednego psa w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub na otwartej przestrzeni każdemu psu zapewnia się budę.

6. Przepisów ust. 2 – 5 nie stosuje się do psów wykorzystywanych do celów specjalnych oraz do psów pasterskich wykorzystywanych w czasie sezonowego wypasu kulturalnego na terenie wypasowym.”.

Art. 2. Właściciel lub opiekun zwierzęcia domowego w szczególności psa trzymanego na uwięzi zgodnie z przepisami dotychczasowymi jest obowiązany do zastosowania wobec tego zwierzęcia środków ostrożności uniemożliwiających niekontrolowane wydostanie się takiego zwierzęcia na zewnątrz, poza miejsce stałego bytowania.

Art. 3. Właściciel lub opiekun psa jest obowiązany dostosować istniejącą przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy budę, w której przebywa pies do wymagań określonych w niniejszej ustawie.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Cel i istota projektowanych rozwiązań

Przedłożony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy dokonuje nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580).

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi, a w szczególności rozwiązanie problemu psów trzymanyh „na łańcuchu”. Trzymanie zwierząt domowych na uwięzi należy uznać za postępowanie niehumanitarne względem zwierzęcia, które wiąże się niejednokrotnie z konsekwencjami noszącymi znamiona znęcania się nad zwierzętami, takimi jak: długotrwałe przetrzymywanie zwierzęcia na uwięzi, zbyt krótka długość uwięzi stosowanej wobec zwierzęcia, w przypadku psów wrastanie łańcuchów w szyję, utrzymywanie zwierząt na zbyt ciężkich łańcuchach w stosunku do ich wielkości, czy przymarzaniem łańcuchów do ciała zwierząt zimą. Przedstawiony problem dotyczy przede wszystkim psów „na łańcuchu”, bowiem taka forma uwięzi jest najprostszym i najtańszym sposobem ograniczenia obszaru poruszania się psa na obszarze jego stałego bytowania.

Należy podkreślić, że zakaz trzymania psów na uwięzi („na łańcuchu”) obowiązuje już w niektórych państwach Unii Europejskiej m.in. w Austrii, w Szwecji oraz na Słowacji. W niektórych państwach, chociaż brak jest ogólnokrajowego zakazu trzymania psów na łańcuchu, przepisy tego rodzaju wprowadzono na poziomie regionalnym. Tak jest np. we Włoszech, gdzie zakaz obowiązuje w takich regionach jak Toskania, Umbria czy Lombardia.

Projektowana ustawa stanowi alternatywną propozycję regulacji ustawowej wobec uchwalonej ustawy w przedmiotowym zakresie, która nie znalazła akceptacji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (ustawa z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.).

Ustawa przekazana przez Pana Prezydenta do ponownego rozpatrzenia przez Sejm, zawiera regulację, która wprowadza zakaz utrzymywania zwierząt domowych na uwięzi, ale tylko wyłącznie w stosunku do psów, pomijając inne zwierzęta domowe w rozumieniu nowelizowanej ustawy. Tym samym zaproponowane w tej ustawie rozwiązania, gdyby weszły w życie skutkowałyby pozbawieniem zwierząt domowych innych niż psy dotychczasowej ochrony wynikającej z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Ponadto zawarte w tej ustawie regulacje są także dalece ponadwymiarowe i nieprecyzyjne, w szczególności w zakresie potrzeby zawarcia w ustawie definicji legalnej pojęcia „kojec” oraz wprowadzenia proponowanych wymogów dla kojców do utrzymywania psów w zakresie ich powierzchni. Dodatkowo należy wskazać, że uchwalona ustawa z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt budzi wątpliwości dotyczące tego czy jest w stanie doprowadzić do osiągnięcia zmierzonych celów oraz czy skutki wprowadzanej regulacji są proporcjonalne do obowiązków nakładanych przez nią na obywatela – właściciela lub posiadacza psa.

Wobec powyższego skierowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ustawa do ponownego rozpatrzenia przez Sejm budzi wątpliwości nie tylko natury merytorycznej ale i praktycznej.

II. Dotychczasowy stan prawny w regulowanym projektem obszarze oraz proponowane zmiany.

Projekt ustawy obejmuje nowelizację ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), a jej zakres został ograniczony wyłącznie do zwierząt domowych, przez które ustawa rozumie zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza.

Projektowana ustawa wprowadza zakaz trzymania zwierząt domowych na uwięzi, przez dokonanie zmiany art. 9 ust. 2 zmienianej ustawy. Przepis ten w obecnym brzmieniu stanowi, że zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Obowiązujący przepis art. 9 ust. 2 ustawy stanowi również, że długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m.

Naruszenie powyższego zakazu stanowi obecnie wykroczenie (art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt). Wejście w życie projektowanego zakazu trzymania zwierząt na uwięzi będzie stanowić nadal wykroczenie zgodnie z przywołanym wyżej przepisem, zagrożone karą aresztu albo grzywny. Należy przy tym zaznaczyć, że obecne, przywołane wyżej brzmienie art. 9 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt nie spełnia wymogu precyzyjności, jakim powinien charakteryzować się przepis, którego naruszenie jest zagrożone sankcją karną. Ponadto, ustalenie i wykazanie, że zwierzę było utrzymywane na łańcuchu dłużej niż 12 godzin w ciągu doby jest w praktyce trudne do udowodnienia, co powodowało, że w tym zakresie przepis był

de facto martwy i niestosowny. Projektowane brzmienie art. 9 ust. 2 nowelizowanej ustawy usuwa tę wadę.

Projektowana ustawa w dodawanym ustępie 3 w art. 9 nowelizowanej ustawy o ochronie zwierząt wprowadza uzasadnione wyjątki od wprowadzanego zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi.

Zgodnie z dodawanym ustępem 3 zakaz ten nie dotyczy prowadzenia zwierzęcia domowego na smyczy lub jego uwiązania na czas:

- 1) transportu tego zwierzęcia;
 - 2) jego udziału w wystawie, pokazie, konkursie, występie, treningu lub tresurze;
 - 3) przeprowadzanego na tym zwierzęciu zabiegu lekarsko-weterynaryjnego, profilaktycznego lub pielęgnacyjnego;
 - 4) krótkotrwały, poza miejscem stałego bytowania zwierzęcia, w określonych warunkach wskazanych przez właściciela, w sposób niepowodujący naruszenia jego dobrostanu;
 - 5) niezbędny, poza miejscem jego stałego bytowania, w celu zapobieżenia:
 - a) niebezpieczeństwu stwarzanemu przez to zwierzę dla życia lub zdrowia człowieka lub innego zwierzęcia,
 - b) wyrządzeniu szkody przez to zwierzę
- w sytuacji gdy zastosowanie innego środka nie jest w danych okolicznościach możliwe lub uwięź jest środkiem najlepiej znoszonym przez to zwierzę.

Ponadto w projekcie ustawy zawarto istotny przepis mający na celu zapewnienie realizacji zasady humanitarnego traktowania zwierząt i ich dobrostanu. Przepis ten stanowi, że kto utrzymuje psa w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub na otwartej przestrzeni, ma obowiązek zapewnić psu budę, wykonaną z drewna lub materiałów drewnopochodnych stanowiących barierę termiczną, z izolacją cieplną, chroniącą przed warunkami atmosferycznymi oraz o wielkości dostosowanej do wielkości psa. Budę ustawia się w sposób zapewniający izolację od podłoża. W przypadku utrzymywania więcej niż jednego psa w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub na otwartej przestrzeni każdemu psu należy zapewnić budę.

Ponadto, projekt ustawy przewiduje, że zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi oraz przewidzianych w ustawie wyjątków od tego zakazu nie stosuje się do psów wykorzystywanych do celów specjalnych (w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej i innych formacjach podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Krajowej Administracji Skarbowej, ratownictwie, a także wykorzystywanych jako przewodnicy osób ociemniałych), do psów pasterskich

wykorzystywanych w czasie sezonowego wypasu kulturowego na terenie wypasowym. Dodatkowo projekt ustawy w przypadku psów wykorzystywanych do celów specjalnych oraz psów pasterskich wykorzystywanych w czasie sezonowego wypasu kulturowego na terenie wypasowym wyłącza stosowanie projektowanego ust. 4 i 5 w art. 9 nowelizowanej ustawy.

W związku z wprowadzanym zakazem trzymania zwierząt domowych na uwięzi projekt ustawy ze względów bezpieczeństwa przewiduje dodatkowo stosowny przepis przejściowy skierowany w szczególności do właścicieli i opiekunów psów trzymanyh na uwięzi, zgodnie z którym właściciel lub opiekun zwierzęcia domowego w szczególności psa trzymanego na uwięzi zgodnie z przepisami dotychczasowymi jest obowiązany do zastosowania wobec tego zwierzęcia środków ostrożności uniemożliwiających niekontrolowane wydostanie się takiego zwierzęcia na zewnątrz, poza miejsce stałego bytowania. Przy czym projektowana ustawa nie wprowadza żadnych nowych regulacji zagrożonych sankcją karną uznając, że w tym zakresie zastosowanie znajdzie regulacja art. 77 Kodeksu wykroczeń przewidująca w § 1, że ten kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1000 złotych albo karze nagany. Natomiast zgodnie z § 2 wskazanego artykułu „Kto dopuszcza się czynu określonego w § 1 przy trzymaniu zwierzęcia, które swoim zachowaniem stwarza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany.”.

Projektowana nowelizacja wprowadza także w art. 3 przepis dostosowujący przewidujący, że właściciel lub opiekun psa jest obowiązany dostosować istniejącą przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy budę, w której przebywa pies do wymagań określonych w niniejszej ustawie.

W związku z tym, że projektowana nowelizacja ustawy wejdzie w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, zaproponowany okres *vacatio legis* potrzebny na dostosowanie istniejących bud w których przebywają psy do warunków jakie powinny spełniać budy dla psów, które określa niniejsza nowelizacja ustawy (m.in. wielkość budy, zapewnienie izolacji cieplnej oraz izolacji od podłoża na której posadowiona jest buda), jest okresem wystarczającym aby właściciele lub opiekunowie psów mogli dostosować się do nowych warunków określonych w niniejszej nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt.

III. Skutki finansowe oraz społeczno-gospodarcze wprowadzenia ustawy

Projektowana ustawa nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowane przepisy będą oddziaływać na właścicieli i opiekunów psów, Policję, Inspekcję Weterynaryjną, straże gminne i miejskie oraz organizacje zajmujące się ochroną zwierząt.

Projekt ustawy wprowadza zakaz trzymania zwierząt domowych na uwięzi. Jednocześnie projektowany akt nakłada na właściciela psa obowiązek, że w przypadku gdy właściciel psa utrzymuje psa w kojcu, lub na otwartej przestrzeni, ma obowiązek zapewnić psu budę, wykonaną z drewna lub materiałów drewnopochodnych stanowiących barierę termiczną, z izolacją cieplną, chroniącą przed warunkami atmosferycznymi oraz o wielkości dostosowanej do wielkości psa. Buda powinna być posadowiona w taki sposób aby zapewnić psu izolację od podłoża. Ponadto w przypadku istniejących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy bud, w których przebywają psy powinny być one dostosowane do wymagań niniejszej ustawy.

Skutkiem proponowanych rozwiązań będzie konieczność poniesienia przez właścicieli psów kosztów w przypadku zakupu lub wykonania budy albo dostosowania istniejącej budy dla psa do wymogów niniejszej ustawy.

Należy podnieść, że wymogi te są wymogami podstawowymi - niezbędnymi i koniecznymi aby zapewnić psu, który jest utrzymywany w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub otwartej przestrzeni właściwe warunki bytowania zapewniające realizację zasady wynikającej z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt która stanowi, że każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania, a utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania jest uznawane jako znęcanie się nad zwierzętami i zabronione przez ustawę.

Projektowane zmiany będą miały pozytywne skutki społeczne. Zaproponowane rozwiązania realizują ustawową zasadę humanitarnego traktowania zwierząt, a tym samym podnoszą zaufanie obywateli do państwa i jego działań.

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na gospodarkę. Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru. Przepisy projektu są uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego i tym samym nie wykraczają poza to co niezbędne.

Przedkładany projekt ustawy nie był poddany konsultacjom społecznym.

Projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów regulacyjnych lub przepisów określających wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334).

Projekt ustawy nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 lub art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 10 grudnia 2025 r.

BSA II.022.61.2025

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 9 grudnia 2025 r., znak: SPS-III.020.384.5.2025, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, uprzejmie informuję, że *projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt* nie podlega opiniowaniu.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-III.020.384.6.2025*

Data wpływu *11. XII. 25r.*

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 14. 01. 2026 r.

1001-1.0280.396.2025

dot. SPS-III.020.384.5.2025

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.384.5.2025

Data wpływu 26.1.2026

RPW/2097/2026-1P

EZO RP KS
(BPW-III)

Data rejestracji: 2026-01-20

Data wpływu: 2026-01-20

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 grudnia 2025 r., SPS-III.020.384.5.2025, dotyczące przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390, zm. z 2025r. poz. 304), przedstawiam poniższe stanowisko.

Zawarte w projekcie ustawy rozwiązania prawne należy ocenić negatywnie. Przesłane propozycje powstały na skutek weta Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt, która wprowadzała zmiany dotyczące zasad przebywania psów w kojcach i zakaz utrzymywania psów na uwięzi. Zmiany te były urzeczywistnieniem wieloletnich postulatów organizacji i aktywistów zajmujących się ochroną zwierząt w Polsce, którzy wielokrotnie zwracali uwagę na niedoskonałość istniejących rozwiązań w tym zakresie, zwłaszcza brak możliwości udowodnienia, że zwierzę pozostaje na uwięzi dłużej niż 12 godzin. Przepisy zawetowanej ustawy, określały m.in. precyzyjnie rozmiary pomieszczeń - kójców, dostosowanych do liczby zwierząt oraz ich wielkości. Należy podkreślić, że wiele spraw prowadzonych przez powszechne jednostki prokuratury, dotyczyło zachowań definiowanych jako znęcanie się nad zwierzętami, które polegało na długotrwałym, niejednokrotnie wieloletnim trzymaniu psów na uwięzi, bez wystarczającego schronienia, co prowadziło do wrastania w skórę m. in. łańcuchów, zaniku mięśni, przerostu pazurów, przymarzaniu

zwierząt do łańcuchów, a nawet do podłoża. Zmiany przedmiotowej ustawy, które zostały zawetowane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, były zgodne z określonym w art. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt obowiązkiem humanitarnego traktowania zwierząt – przez co należy rozumieć traktowanie uwzględniające potrzeby zwierzęcia, zapewnienie mu opieki i ochrony, a także obowiązkiem zapewnienia im dobrostanu, określonego w art. 9 wskazanego aktu prawnego.

Z uzasadnienia projektu przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wynika, że celem zmian jest wprowadzenie zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi, a w szczególności rozwiązanie problemów trzymania psów na łańcuchu. Jednak pomimo wyeliminowania dopuszczalnego okresu przebywania zwierzęcia na uwięzi w ilości 12 godzin i określonej długości łańcucha – 3 metry, proponowaną nowelizację należy ocenić krytycznie.

Zmiana art. 9 ustawy o ochronie zwierząt wprowadza bowiem zakaz trzymania zwierząt domowych na uwięzi, jednak dopuszcza wyjątki od tej zasady w postaci transportu zwierzęcia, jego udziału w wystawie, pokazie, konkursie, występie, treningu lub tresurze, przeprowadzającego na tym zwierzęciu zabiegu lekarsko – weterynaryjnego, profilaktycznego lub pielęgnacyjnego, a także na czas krótkotrwały, poza miejscem stałego bytowania zwierzęcia, w określonych warunkach wskazanych przez właściciela, w sposób niepowodujący naruszenia jego dobrostanu oraz na czas niezbędny, poza miejscem jego stałego bytowania, w celu zapobieżenia niebezpieczeństwu stwarzanemu przez to zwierzę dla życia lub zdrowia człowieka lub innego zwierzęcia, wyrządzeniu szkody przez to zwierzę – w sytuacji, gdy zastosowanie innego środka nie jest w danych okolicznościach możliwe lub uwięź jest środkiem najlepiej znoszonym przez to zwierzę. Dodatkowo wskazano, iż przepisów tych nie stosuje się do psów wykorzystywanych do celów specjalnych (rozumie się przez to zwierzęta, których profesjonalna tresura oraz używanie odbywa się na podstawie odrębnych przepisów, regulujących szczegółowe zasady działania jednostek Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Agencji Wywiadu, Policji, Straży Granicznej i innych formacji podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,

Krajowej Administracji Skarbowej, ratownictwa oraz regulujących zasady szkolenia i wykorzystania psów - przewodników osób ociemniałych) oraz do psów pasterskich.

Negatywna ocena przedstawionej propozycji wynika z faktu, iż przywołane wyjątki z projektowanego art. 9 ust. 3 tworzą niedookreślone odstępstwa od ogólnej, pożądanej przez społeczeństwo obywatelskie, zasady zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi i pozostawiają miejsce na dowolną interpretację, prowadzącą do licznych nadużyć. Podkreślić należy, że przepisy dotyczące udziału zwierząt w treningach i tresurze zostały określone w Rozdziale 4 przedmiotowej ustawy. Jeżeli ustawodawca chciałby wprowadzić wyjątek od ogólnej zasady zakazu uwięzi, to w tym przypadku, w celu wyeliminowania możliwych nadużyć należałoby chociażby określić czas, w którym można stosować uwięź (prawdopodobnie chodzi o smycz) lub określić inaczej, w sposób najmniej dotkliwy zasady udziału zwierząt w wystawach czy pokazach. Zresztą zawetowana nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt nie eliminowała możliwości chodzenia zwierząt na smyczach w trakcie spacerów, zabiegów leczniczych, czy pielęgnacyjnych. Podkreślić należy, iż w art. 9 obecnego brzmienia ustawy o ochronie zwierząt mowa jest o „trzymaniu na uwięzi w sposób stały” i to tego zapisu dotyczy istniejący spór. Regulowanie przepisami sytuacji dotyczących wizyt lekarskich, zabiegów pielęgnacyjnych lub profilaktycznych uznać należy za legislacyjnie chybione.

Wątpliwości budzi także projektowane brzmienie art. 9 ust. 3 pkt 4 dopuszczające wyjątek od ogólnej zasady poprzez uwięzienie zwierzęcia na czas krótkotrwały, poza miejscem stałego bytowania zwierzęcia, w określonych warunkach wskazanych przez właściciela, w sposób niepowodujący naruszenia jego dobrostanu, z uwagi na ponowny brak określenia czytelnych zasad niekaralności pewnych zachowań. W projekcie ustawy nie wskazano bowiem co to jest „czas krótkotrwały” i nie sprecyzowano jakie mają być „określone warunki, wskazane przez właściciela”, co może prowadzić do oczywistych nadużyć. Proponowana zmiana w rzeczywistości będzie prowadziła do naruszenia dobrostanu zwierzęcia i niemożności wyegzekwowania odpowiedzialności za zbyt długie stosowanie uwięzi. Podobne uwagi dotyczą pkt 5, albowiem nie wskazano bowiem kto ma wyznaczać, co to jest „okres niezbędny” do uwięzienia zwierzęcia, a także jakie zagrożenie może je usprawiedliwiać,

zwłaszcza w odniesieniu do ogólnego zapisu dotyczącego szkody, która może być wyrządzona przez zwierzę.

Zupełnie niezrozumiały jest także proponowany przepis art. 9 ust. 6, dotyczący psów wykorzystywanych do celów specjalnych oraz psów pasterskich. Niestety z dołączonego uzasadnienia projektu tych zmian nie wynika jakie przesłanki legły u podstaw takiego brzmienia tego ustępu, trudno jednak dopatrzeć się jego racjonalności. Jeżeli intencją było, aby przykładowo dopuścić możliwość korzystania ze smyczy przez osoby niewidome w przypadku psa przewodnika lub w czasie patrolu psa sprawującego służbę w Policji lub innych formacjach, to wystarczyłoby dodać sformułowania dotyczące okresu pracy takiego zwierzęcia. Zasady te są także regulowane przepisami szczególnymi, które nie zostały wzięte pod uwagę przez projektodawcę. Jako przykłady należy wskazać rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 22 grudnia 2021 r., regulujące m. in. sposób utrzymania, zakres i sposób zapewnienia zabiegów profilaktycznych oraz sposób transportu psów służbowych, rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z 12 stycznia 2024 r. regulujące warunki utrzymania i użytkowania psów w Siłach Zbrojnych, czy zarządzenia wewnętrzne Komendantów (np. Policji, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej), które doprecyzowują szkolenie, warunki bytowe (kojce, budy, żywienie) i zasady użycia w służbie (np. kiedy smycz/kaganiec, przerwy w pracy). W przypadku psów asystujących podstawowymi aktami prawnymi będą ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego. Z kolei podstawy prawne pracy psów pasterskich opierają się nie tylko na przepisach ustawy o ochronie zwierząt czy Kodeksu cywilnego (w przypadku odpowiedzialności właściciela za szkody), ale również na regulacjach specjalistycznych, takich jak te stworzone przez Związek Kynologiczny w Polsce (ZKwP) w ramach FCI, które określają testy (NHAT, HWT, IHT) i zawody pasterskie, a także na ustawie o ochronie przyrody zezwalającej na ich obecność na obszarach chronionych, pod warunkiem spełnienia określonych wymagań.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Dariusz Korneluk
Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego